

Susana Beatriz Libedinsky Rabej נעצרה והועלמה ביום 18.5.76 בגיל 18

תאריך לידה: 8.2.58

אזרחות ארגנטינית – מס' זהות (משטרה פדרלית) 8.379.853

CONADEP תיק מס' C 8340 [2832]

האב: Roberto José Libedinsky

האם: Dora Rabej

האח: Jorge Abraham Goldberg Rabej

תיאור מקוצר של המקרה:

ביום 18.5.76 פרצו בשעה 2.00 בלילה 7-8 אנשים חמושים לבושים אזרחית. נלקחה לבירורים. לאחר יומיים-שלושה התקשרה טלפונית ואחר כך עוד מספר פעמים. הפעם האחרונה ב-3.6.76.

היתה חברתו של Gustavo Pasik שנחטף ביום 22.5.76.

מאז חטיפתה לא ראו אותה שוב. לפי EAAF היתה ב-Campo de Mayo.

השערות לגבי מקום הקבורה:

אין.

עדויות על הימצאה של Susana Libedinsky במעצר:

Laura Burlender העידה שנעצרה יחד אתה אך לא ידעה להגיד היכן.

לפי הצוות לאנתרופולוגיה משפטית EAAF הוחזקה ב-Campo de Mayo.

תיק מארכיון משרד החוץ (א"מ חצ...): – תקציר:

אין תיעוד על הפנייה לשגרירות.

לדברי האח המעיד היחס בשגרירות לא היה טוב.

עדות שנמסרה על ידי האח Jorge Abraham Goldberg Rabej באמצעות "וידאו קונפרנס"

מבואנוס איירס ביום 18.12.2001.

אביבי: מה שמך ושם של האדם הנעלם.

חורחה: שמי חורחה גולדברג. הנני מעיד על אחותי סוסנה ביאטריז ליבדינסקי.

אביבי: תאר את המצב בקצרה. העיקר אנו רוצים לדעת איך נודע לך על היעלמות אחותך.

חורחה: 18.5.76 אז גרנו ב-San Fernando, ליד בואנוס איירס. באותו הלילה אני הייתי בביתו של חברי בבואנוס איירס, על הבוקר העירה אותי אימי וסיפרה לי מה קרה. וכך נודע לי. ב-2 אחרי חצות, דפקו אל דלת הבית. כולם ישנו. אביה של Susana קם כדי לפתוח את הדלת. אמרו לו לא להדליק את האור. כאשר הדליקו את האור היו בתוך הדירה 6 אנשים עם מעילי עור שחורים וחלקם היו חמושים בתת מקלעים. הם שאלו על סוסנה. היא הייתה בת 18. היא לימדה קרוא וכתוב בשכונות עוני בתוכנית של משרד הרווחה, מעין מנהל חינוך למבוגרים. אף אחד לא ציפה לדבר כזה. היה זה בתחילת המשטר הצבאי. בין התוכניות של אחותי היה לנסוע בתוכנית תפוז לארץ. כל המשפחה התעוררה. לא הייתה אלימות. הם אמרו לאחותי שכבר בכתה ברגע ההוא כי עליה להתלוות עליהם כדי לזהות את גופתו של מנהל התוכנית החינוכית. היא התחילה לבכות. אימי ניסתה להרגיע אותה, כולם ניסו להרגיע אחד את השני. אביה של Susana הביא בתמימות את פנקסי הציונים שלה על מנת להראות לאנשים איזה תלמידה מצטיינת היא הייתה. אז היא למדה במכינה בבית הספר לגננות. לאביה של סוסנה הסבירו כי מדובר במלחמה וצריך להיזהר מאוד. ברגע מסוים הייתה להם הרגשה טובה ואימי שאלה את האנשים אם הם רוצים לשתות קפה. הם ענו לה שלא, אל תטריחי את עצמך. Roberto, אביה של סוסנה, היה רופא שיניים של מכבי אש מתנדבים מסן פרננדו. וגם הוא ניסה עם פעילותו זו לשכנע את האנשים שהוא עושה עובדה ציבורית טובה. הכל נראה טוב ולכן כאשר האנשים עזבו אמרו לסוסנה שלא תעסוק יותר בחינוך כזה. כאשר הם כבר היו במדרגות היציאה אחד מהם, שאימי חושבת שהוא ממשטרה של סן פרננדו ביקש מכולם מסמכים מזהים. מאימי, מבעלה, מסוסנה ומאחי מצד אימי שהיה בן 12 אז. לקחו את התעודות לרחוב, שם הייתה מכונית Ford Falcon. הם חזרו, כנראה בדקו משהו במקום. כאשר הם חזרו הם אמרו כי עליהם לקחת את סוסנה למפקדת המשטרה ברחוב Moreno. אביה של סוסנה רצה ללוותה. האנשים אמרו לו שהוא לא יכול לבוא. הוא נהיה רציני

ואמר "היא בתי ואני אלוה אותה". אז הפנו תת מקלע נגדו ואמרו לו אל תכריח אותנו לעשות שימוש בסמכויותינו כנגד הטרור. סוסנה כל הזמן הסתכלה לאחור ואימי ביקשה מן האנשים להבטיח שלא יקרה שום דבר לבתה. באותה תקופה הבחורות היו עושות רולים. היו לה רולים על הראש ולא נתנו לה להוריד את זה. למחרת כולנו הלכנו למשטרה של מורנו, אך אף אחד לא ידע כלום. לא הצלחנו לקבל כל מידע. קיבלנו 4 שיחות טלפון מסוסנה מ-4 מקומות שונים. אחרונה הייתה ב-3 ביוני, התקשרה לאחל לאביה יום הולדת שמח. היה ברור ששמרו עליה, לא נתנו לה לדבר. אנחנו לא היינו מודעים בכלל למה שקרה במדינה. עד שחזרתי לבואנוס איירס למחרת, דבר ראשון שעשיתי היה לצעוק על אמא שלי "איך נתת שייקחו אותה". אחותי הייתה חברה של Gustavo Pasik שכבר נינתה עדות עליו. הוא נעלם ב-22 במאי והיא ב-18.

אביבי: אתה מזכיר בעדות 4 שיחות שנעשו ממקומות שונים. מאיפה אתה יודע שהיו ממקומות שונים.

חורחה: אני בטוח כי היו ממקומות שונים. אולי התנסחתי לא טוב. היא אמרה אני בסדר, אל תדאגו, אחזור בעוד זמן מה. הייתה תחושה ששומרים עליה. באותם הימים הראשונים לא העיקו עליה יותר מדי. שאלנו אם אפשר למסור בשבילה ביגוד. היא אמרה כי הדבר אינו אפשרי, לאחר ששאלה מישהו.

אביבי: אותו קצין בקמפו דה- מאיו? איך הגעתם אליו? מה הייתה תגובתו?
חורחה: אין לי מידע ברגע זה. אביה של סוסנה עבר באין סוף מוסדות ומשרדים משפטיים וצבאיים. ב-Campo de Mayo התקבל על ידי קצין. היה לו על שולחנו מעין דגלון קטן של SS אס. אס. זה לא משהו שאנו מדמיינים. אחי שירת בשרות צבאי פה, במשטרה צבאית, במלחמה ב-Malvinas. הוא סיפר לי כי כמה שהאנטישמיות הייתה רבה. לא רק בחיי היום יום אלה גם במסרים. הוא הביא לביתי דו"ח על ציונות בארגנטינה. ואז אני לקחתי את הדו"ח הזה לעיתון Nueva Presencia שם הופיעו כל המוסדות היהודיים, כולל קאנטרי קלאבס, טלפונים. אחי לקח את הרשימה מאיזה ספרייה.

אביבי: אנו מאוד רוצים לראות את החומר הזה אם יש אותו עדיין לאחיד.
חורחה: אני אחפש את זה.

אביבי: כיון שהדו"ח שלנו עוסק גם בנושא של אנטישמיות, נרצה לראות את הדו"ח. האם מישהו בשלב כלשהו הזכיר את שמה של אחותך?
חורחה: יש איזה בחורה שהיא אומנית פלסטית ושמה Laura Burlender אני לא ידעתי את זה מפיה, אלא קיבלתי את המידע מחברים. היא נעצרה יחד עם אחותי. ההרגשה הייתה מאוד לא טובה, כי בדו"ח שהיא מסרה היא האשימה את אחותי כי אחותי מסרה את שמה. לאורה הגיעה לישראל ושם הפילה כתוצאה מאונס. אני זוכר חוויה מאוד לא טובה. אדבר עכשיו על משהו סובייקטיבי. הדמות שהיה אז השגריר לא היה יותר מדי מגן על הנעלמים. ואחר כך, דבר נוסף הוא כי אני עבדתי במכרזים. ביום אחד הייתי אמור להופיע בבניין Libertad [המפקדה הארצית של חיל הים]. לקחו אותי ממשרד למשרד ושם היו פוסטרים ותמונות גדולות של סירות שישראל מכרה לארגנטינה. ואני חשבתי לעצמי כי אולי אחותי בידי אותם אנשים שישראל מכרה להם את הספינות. כל מה שאני אומר אני אומר כידיד ישראל.

קאופמן: בקשר לשיחות הטלפון. למה נתנו לה לטלפן כל כך הרבה פעמים, מבחינת הפסיכולוגיה של אנשי הצבא.

חורחה: טמנו מלכודת לחבר שלה. נתנו לה להתקשר גם לחבר. לפעמים אני חושב כי ניתן לראות איזה פקיד שיש לי מידה מסוימת של אנושיות.

קאופמן: אני שואל את זה, כי לצערי נתנו לאנשים לעשות שיחות טלפון לקראת "ההעברה", כדי להשתיק את המשפחות, לתת להם תקווה כי בן המשפחה יחזור.
חורחה: זאת אפשרות. יש לי משפחה במקומות שונים בישראל. חלקם עולים מארה"ב, הם גרים בחיפה. אז הם היו קשורים לפרלמנט אמריקאי והם מסרו לי כי הסנטורים קנדי וטריני ייקחו חלק אישי בנושא. הם עזרו לנו לכולנו לקבל אשרות לארה"ב, כי כאשר תשוחרר האחות כולנו היינו אמורים לנסוע לארה"ב ב-1977. אם הם לא הצליחו להוציא אותה, על כן נדמה לנו כי לא הייתה עוד בחיים ב-1977, למרות שעדיין אימי מחכה לה. בשבילי הסוף של המשטר הצבאי נגמר כאשר אימי הוציאה את בגדיה של אחותי מארונה. עד לאותו רגע היא כיבסה אותם, גיהצה אותם וכו'. ברצוני להגיד, כי למרות הכאב שאני חש כלפי השגרירות בימי המשטר הצבאי, אני מרגיש

מאוד מרוצה כי הנכם עוסקים בנושא זה. וכפי שמבקשים עבור האיטלקים או גרמנים, אפשר לבקש עבור אחותי מישראל.

אביבי: אנו מודים לך על דבריך.

זדוף: באיזה מחנה פגשה Laura Burlender את סוסנה?
חורחה: שאלתי אותה על כך. היא אמרה שענינה היו מכוסות. בשלב מסוים שידעתי שהיא פה ושהיא תדבר בממוריה אקטיבה (Memoria Activa), ניגשתי אליה ושאלתי אותה. היא אמרה לי שהיא לא זוכרת הרבה דברים. אני חושב שזה מכאיב לה להיזכר, לא רציתי ללחוץ עליה.

זדוף: כאשר סוסנה התקשרה, היא הזכירה כאילו פגשה את גוסטבו במעצר?
חורחה: מה שנותן לי את הביטחון שלחצו עליה ועשו בה שימוש כדי ללכוד את גוסטבו, כיון שהיא התקשרה גם לביתה של חברתי. היא ביקשה ממנה שלמחרת יהיה שם גוסטבו כדי לקבל שיחה. למחרת היה שם בבית של החברה שלי והדבר היחידי שאני יכול להגיד שהוא שמע את סוסנה, ניתק את הטלפון והתחיל לבכות. הוא לא רצה לומר לנו מה הוא שמע. אך נדמה לי יומיים אחרי זה הוא היה בביתו ולקחו אותו. עד לאותו היום הוא הסתתר בבית סבתו. ביום שלקחו אותו הוא חיכה בביתו שיבואו לקחת אותו.

זדוף: האם איימו עליכם? האם נשאתם בארגנטינה?
חורחה: פעם קיבלנו מכתב שאמר משהו כזה: אנו יודעים איפה נמצאת בתכם סוסנה ביאטריס. במקרה שתוך 48 שעות, בערך לא תשאירו סכום מאוד גדול של כסף לא תדעו ממנה לעולם. ובנכם Saúl Guillermo Ariel שהיה אז בן 12 יהיה לו אותו גורל. חתום על המכתב קומנדו פאשיסטי מהפכני עם ציור של נשר.

זדוף: מה עשיתם?
חורחה: ביקשו \$200,000 או חצי מיליון. הגשנו תלוני למשטרה. הם כאילו עשו את המשחק ושמו ניירות של עיתונים כאילו הולכים לשלם את הכופר, עמדו בפינה, אבל אף אחד לא הופיע.

ברצוני להוסיף דבר. אין זה קשור לאחותי, אך ייתכן וכן. אולי אתם לא תוכלו לעשות דבר עם זה, אך אני חייב להגיש תלונה ציבורית. בין השנים 1970-1975 אני הייתי חלק בתנועה הציונית Baderej. הרבה מחבריה נמצאים כיום בקיבוץ יקום. ידוע להם מה אני אספר. גם אחותי הייתה בתנועה זו. הייתה אז קבוצה בשם "חבריות". אחד מהחברים בשם מקסימיליאנו הרב (Maximiliano Herb), בן של אב גרמני ואמא פולניה. הוא היה מאוד עליו וסימפטי. כאשר החל המשטר הצבאי התחלנו לקבל תלונות שהוא מוסר שמות. והוא היה חבר של לאורה בורלנדר. אין לנו מספיק ראיות כדי להוכיח את זה, אבל התנועה בדרך, חלק מהחברים נעלמו. בשנה 1984 עיתון אלרטה נסיונל (Alerta Nacional), עיתון ניא-נאצי של Biondini הופיעה כתבה אשר נקראה "יודיו של אקס סוכן של הציונות" והתחלנו למצוא תמונות של המחנות בהם כולם היו. הם כתבו איך האנשים בהם טיפלו. למשל הופיעה תמונתה של המדריכה בתנועה ושם נאמר כי זו תמונת העיוות. הייתי בקבוצה "חברתיות". המאמר מספר על כך. אותו בחור מקסי לא הופיע באף אחת מן התמונות. הוא היה תמיד זה שצילם. העיתון הזה כאילו נתן לנו את סגירת המעגל. לפני חודש פגשתי אותו במועדון והאשמתני אותו בפני כולם. הוא רצה לברוח, יצא החוצה. והתשובה שלו, כמו של כל פושע: תן לי הוכחות. יש לו חנות של צבע. במדינה שאין בה צדק ומשפט אני לא יכול לחכות שתלונה שלי תהיה לה משמעות כלשהי, אבל אני מודה לכם ששמעתם אותי, כדי שעדותי תישאר באיזשהו מקום.

עירית: מה הביא אותם באותה תקופה לחשוב שהוא הלשין? על איזה יסוד חשדתם בו?
חורחה: 1975 היו תלונות של אנשים שנעצרו וסיפרו כי ראו אותו. אנשים אחרים ראו אותו בפקולטה לפילוסופיה וספרות מוכר קפה. באופן אישי לא אסלח לו, ובמיוחד לאור העובדה שהוא יהודי. כיון שהיה מלשין מרצונו.

זדוף: אתה בטוח שהוא יהודי?
חורחה: כן, הוא פעל ב"למרות הכל" שהוא מוסד של יהודי גרמניה.

אביבי: אנו מודים לך. לא רק שיש פה חומר לימוד בשבילנו, אלא החומר גם יפורסם.
חורחה: אני מודה לכם.